

Magnificencé, Spectabiles, Honorabiles, tisztelt Egyetemi és Kari Tudományos Tanács, tisztelt Igazgatótanács, tisztelt Vendégek, tisztelt Akadémiai Közösség, Hölgyeim és Uraim!

A mai nap azon ritka és különleges alkalmak egyike, amikor egyetemünk dísztermében találkozásközösen ünnepel a Selye János Egyetem Tudományos Tanácsa, az akadémiai közösség, más egyetemek méltóságai, intézmények képviselői és további tisztelt meghívott vendégeink. Mérféltetlenül megtisztelő számomra, hogy ezen páratlan alkalommal, intézményünk első díszdoktoravató ünnepségén itt üdvözölhetem Önöket. Engedjék meg, tisztelt Hölgyeim és Uraim, hogy köszönetet mondjak Önöknek, amiért elfogadták meghívásunkat, velünk együtt ünnepelnek, és jelenlétükkel megtisztelik a Selye János Egyetemet és a mai nap ünnepeljét, intézményünk első díszdoktorát, Györfy Kálmán matematikus professzor urat, akadémikust, a Debreceni Egyetem emeritus professzorát és emeritus rektorát.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, kedves Vendégek! A 20. század egyik kiemelkedő matematikusa, Erdős Pál szavaival köszöntöm Önöket: *„Bizonyos szempontból a matematika az egyetlen határtalan emberi cselekvés. Elképzelhető, hogy az emberiség előbb vagy utóbb mindent megismer a fizikában vagy a biológiában, a matematika azonban végtelen, ezért kimeríthetetlen.”* Valószínűleg e tudományág végtelensége és határtalansága volt az, ami a mai ünnepeltünket, Györfy Kálmán professzort, akadémikust már ifjú gyermekkorában magával ragadta, s aminek kötetlenségéből nem tudott és talán nem is kívánt szabadulni. Az előttem szólók már bemutatták a Selye János Egyetem első díszdoktorának életét, pályáját és munkásságát, én – több évtizedes személyes ismeretségünkre való tekintettel – más szemszögből szeretném megismertetni Önökkel Györfy Kálmánt.

S hogy miképpen indult el matematikusi pályáján, s vált szakterületének világszerte elismert tudósává? Nem mindennapi matematikai adottságai már kora gyermekkorában felszínre kerültek, ám a szülei mégis építésztechnológiai pályára szánták őt. Annak ellenére, hogy kiválóan rajzolt, mégis inkább a számok világához ragaszkodott. A gimnázium elvégzését követően maximális pontszámmal felvételizett az ELTE matematika-fizika szakára. Ám az akkori rendszerben ez kevésnek bizonyult. A hivatalos indoklás szerint édesapjának az 1956-os forradalomban tanúsított magatartása miatt nem tanulhatott tovább, így rövid időre banktisztviselő

lett az OTP ózdi kirendeltségén. A következő esztendőben a Kossuth Lajos Tudományegyetemre (a mai Debreceni Egyetem) felvételizett – immár sikerrel. A Debreceni Egyetemmel való kapcsolat életre szóló szerelemnek bizonyult, hiszen mind a mai napig ezen intézmény falai közt fejt ki minőségi tudományos tevékenységét. A Debreceni Egyetemen az ő nevéhez fűződik a számelmélet megalapozása, s annak legmagasabb szintre való emelése. „*Ha a matematika a tudományok királynője, a matematika királynője a számelmélet*” – állította Gauss, akkor Győry Kálmán a királynők királynőjét szolgálta, neki szentelte minden tudását, s vetette alá egész életét e nemes szolgálatnak. Tette mindezt „hú alattvalóként” a legnagyobb alázattal, tisztelettel és hódolattal, nagy-nagy szakértelemmel. Hosszú oktatói pályája során a Debreceni Egyetemen valamennyi lépcsőfokot megjárta; volt tanársegéd, adjunktus, egyetemi docens, egyetemi tanár, tanszékvezető, dékán, rektorhelyettes és rektor.

Győry Kálmán legfőbb kutatási területei a *Diofantikus problémák megoldásszámára és megoldásaira vonatkozó effektív, kvantitatív és számítógépes vizsgálatok, a Diofantikus vizsgálatok az irreducibilis polinomok elméletében, az Egység egyenletek, diszkrimináns egyenletek, széteső forma egyenletek és alkalmazásaik az algebrai számelméletben és a Számítási sorozatok egymásra következő tagjai szorzatának hatványértékei*. Magas színvonalú, nemzetközileg is elismert oktatói, kutatói és publikációs tevékenysége a szakma legnagyobbjai közé emelték. A már említett Erdős Pál is nagyon elismerte Győry Kálmán munkásságát, s ezért sokszor előfordult, hogy *"Éljenek örökké a tételeid!"* üdvözléssel köszöntötte őt. Szakmai körökben köztudott, hogy a matematikában 100 tudományos hivatkozás már kiválónak számít. Nos, Hölgyeim és Uraim, a mai ünnepeltünk hivatkozásainak száma a 2400-at is meghaladja, ami ugyancsak hihetetlenül gazdag, minőségi tudományos munkáját igazolja.

Győry Kálmán hangsúlyozottan fontosnak tartotta az ifjú matematikus talentumok felkarolását, a tehetséggondozást szívügyének tekintette. Generációkat tanított a matematika rejtelseire, és ami ennél is fontosabb: emberségre, tisztességre, az erkölcsi értékek súlyára. Mára egykori tanítványai között akadémikusok, egyetemi professzorok is találhatók. Az ő szavaival élve már nem csupán doktorandusz gyermekei, hanem doktorandusz unokái is vannak – itt,

természetesen, a szakmai utódlásra gondolt. Szlovákiai magyar matematikusként nem mehetek el Győry Kálmán azon erénye mellett, amellyel a határon túli, esetünkben a szlovákiai magyar matematikusokat pártfogása alá vette, támogatta tudományos-kutatói fejlődésükben, előmenetelükben önzetlen odaadással segítette őket. Ezt a páratlan, nagylelkű támogatást a szlovákiai magyar matematikus társadalom nevében ezúton is hálásan köszönöm, s bátran nyilvánítom ki, hogy személyében - szaktudásban és emberségben egyaránt - méltó példaképként szolgál számunkra. Pályánk során igyekszünk a tőle kapott értékrendet tovább vinni és tanítványainknak a legjobb tudásunk szerint átadni.

Mai ünnepeltünk 2010-től a Debreceni Egyetem emeritus professzora, ám ez egyáltalán nem jelenti azt, hogy a pihenésnek szentelné idejét. Továbbra is dolgozik: cikkeket ír, lektorál, konferenciák gyakori meghívott előadója, disszertációk és pályázatok opponense. Az utóbbi években két jeles tudományos monográfiát is készített Jan-Hendrik Evertse holland matematikus professzorral közösen az *Egységgyenletek a diofantoszi számelméletben* témakörben, melyek a Cambridge-i Egyetemi Kiadónál jelentek meg. A Széchenyi-émlékévben nem hagyhatom említés nélkül Győry Kálmánnak a magyar tudományosság legrégebbi szellemi központjában, a Széchenyi István által alapított Magyar Tudományos Akadémián végzett tevékenységét, melynek 1993-ben levelező, majd 1998-ban rendes tagja lett, 1999 és 2005 között a köztestület Matematikai Tudományok Osztályát irányította.

Amint az elhangzott a korábbi méltatásban, Győry Kálmán számos **szervezet** aktív tagja, azonban **szerkesztői tevékenysége** sem kevésbé figyelemreméltó: az Acta Arithmetica, az Acta Mathematica Hungarica, az Acta Universitatis Sapientiae Mathematica, a Central European Journal of Mathematics, a Mathematical Inequalities and Applications, a Mathematica Japonica, a hazai vonatkozású Mathematica Slovaca, továbbá a Publicationes Mathematicae Debrecen és a Scientiae Mathematicae kiemelkedő szakmai folyóiratok szerkesztője.

Mai díjazottunk konferencia-szervező munkássága is elismerésre méltó, hiszen egyik főszervezője volt a Magyarországon, Csehországban, Szlovákiában és Lengyelországban megrendezésre került számelméleti nemzetközi konferenciáknak, legyen az akár a Csehszlovák Nemzetközi Számelméleti Konferencia, a Cseh-Lengyel Nemzetközi Számelméleti Konferencia vagy a Számelméleti és Kriptográfiai

Napok. Egy-egy általa szervezett konferenciának 40-50 országból voltak résztvevői, de előfordult, hogy 80 ország matematikusai is képviseltették magukat. Igen jelentős feladatot vállalt, amikor díszdoktorunk, kutatócsoportja tagjainak hathatós segítségével, Debrecenben szervezte meg a világ egyik leghíresebb számelméleti konferenciáját a Journées Arithmétiques-t. A konferenciák szervezése kapcsán kiváló, aktív szakmai kapcsolatokat ápol a szlovákiai matematikusokkal, főképp a Szlovák Tudományos Akadémián, a Comenius Egyetemen és a SJE-en dolgozó számelméleti szakemberekkel.

A végére hagytam a mai díjazottunk **elismeréseit**, melyek közt megtalálható az Akadémiai Díj (1992), Debrecen város Hatvani-díja (2000), a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje (szintén 2000), a Széchenyi-díj (2003), a Debreceni Egyetem Díszérme (2010), és a legfrisebb elismerés a Selye János Egyetem doctor honoris causa díszdoktori címe. Az elmondottak alapján minden kétségen felül áll tehát, tisztelt ünnepi közösség, hogy Győry Kálmán valamennyi tekintetben méltó egyetemünk tiszteletbeli doktori címére, amelyet intézményünk a fennállása során első alkalommal adományoz. Úgy vélem, e tiszteletbeli doktori cím nemcsak a mai díjazottunk rangját növeli tovább, de egyetemünk presztízsét is méltóképpen emeli.

A Selye János Egyetem doctor honoris causa címének első birtokosa, Győry Kálmán akadémikus, a *Matematikusok és teremtett világuk / Staar Gyula, Vince Kiadó, 2002/* című interjúkötetben közölt gondolataival búcsúzóan tisztelt vendégeinktől és kiváló díszdoktorunktól: *„Vannak adósságaim, megírásra váró cikkek, egy-két befejezetlen könyv.... Időm pedig egyre kevesebb. Arra azért mindig marad, hogy a tehetséges fiatalok útját egyengesse.”* Az említett adósságokból már sok mindent teljesített professzor úr, azonban biztos vagyok abban, hogy jövőbeni tervei között számos további, saját, kitűzött cél is szerepel. Egyetemünk akadémiai közössége és valamennyiünk nevében szívből kívánok ebbéli igyekezetéhez és életfilozófiájához jó erőt és egészséget, további szakmai sikereket, boldogsággal és elégedettséggel teli éveket családjá és munkatársai körében!

Ad multos annos!, tisztelt Professzor Úr!